

ЗНАК ЯКОСТІ РАДИ ЄВРОПИ ДЛЯ МОЛОДІЖНИХ ЦЕНТРІВ

Добра практика в молодіжних центрах

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ЗНАК ЯКОСТІ РАДИ ЄВРОПИ ДЛЯ МОЛОДІЖНИХ ЦЕНТРІВ

Добра практика
в молодіжних центрах

THE COUNCIL OF EUROPE QUALITY LABEL FOR YOUTH CENTRES.
Good practices in youth centres (English version)

Погляди, висловлені в цій публікації, є відповідальністю автора(-ів)/авторки(-ок) і можуть не співпадати з офіційною політикою Ради Європи.

Усі запити щодо відтворення чи перекладу всього або частини цього документа належить адресувати Директорату з питань зв'язку (F-67075 Strasbourg Cedex або на адресу publishing@coe.int). Усю іншу кореспонденцію щодо цього документа потрібно надсилати до Департаменту Ради Європи з питань молоді.

Переклад і публікацію українською мовою здійснено в межах діяльності Проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні», що реалізується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2018 – 2022 рр.

Переклад є виключною відповідальністю перекладачів/перекладачок.

Текст:

Жане Адам (Jeanne Adam)

Редагування:

Рейчел Епплбі (Rachel Appleby)

Обкладинка та макет:

Rose de Claire, Люксембург

Фото:

Фото, використані як ілюстрації в цій публікації, зроблено під час візитів у молодіжні центри зі Знаком якості.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	05
УНІКАЛЬНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ	07
Забезпечення сприятливого середовища для молоді Надання унікальних засобів для творчої молодіжної роботи Центр для заходів, пов'язаних з молоддю	
ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	11
Розширення можливостей молоді як суб'єктів змін Підтримка активного громадянства та діяльності, якою керує молодь Розширення можливостей молодих людей через інформування та волонтерство	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ	15
Документування педагогічних підходів Партнерство з молодими людьми	
КООРДИНАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ МЕРЕЖЕВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА Й ОБМІНУ ЗНАННЯМИ	19
Посилення партнерства на європейському рівні Здобування знань і обмін ними Адвокація якісної молодіжної роботи	
ЗБАГАЧЕННЯ МІСЦЕВИХ ГРОМАД	23
Обмін цінностями Ради Європи та їх поширення Залучення молодих людей до культурних заходів і роботи в громаді Простір для зустрічей людей різних поколінь	
СПРИЯННЯ РОЗРОБЦІ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ	27
Розвиток регіональної молодіжної роботи Вплив на місцеву, регіональну та національну молодіжну політику Центр експертизи та ноу-хау щодо молодіжних питань Залучення до співробітництва з органами місцевої влади	

ПОШИРЕННЯ ЦІННОСТЕЙ РАДИ ЄВРОПИ **31**

Розмаїття молодіжних груп
Переклад для покращення практики
Включення молоді із сільської місцевості
Включення ромської молоді
Залучення ромської громади

ЕКОЛОГІЧНЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА СТАБІЛЬНІСТЬ **37**

Покращення енергоефективності
Застосування цілісного підходу до стабільності

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ЗНАК ЯКОСТІ **41**

ПЕРЕДМОВА

Процес упровадження Знака якості Ради Європи для молодіжних центрів було запущено понад десять років тому. Сьогодні до ініціативи приєдналися близько 20 центрів. Центри-учасники намагаються досягнути розуміння в тому, що вони собою являють, що мають забезпечити та яким є їхній потенційний вплив на суспільство. Розроблено серію публікацій «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів», у яких наведено всеосяжний огляд стандартів якості для молодіжних центрів.

У брошурі «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів: критерії та показники» (2015) описано принципи, яких має дотримуватися молодіжний центр, щоб отримати Знак якості. У ній наведено показники, які допомагають вивести мінімальні стандарти якості в молодіжних центрах.

У брошурі «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів: роль, цінність і вплив молодіжних центрів» (2018) описано функцію молодіжних центрів і їхній потенційний внесок у молодіжну роботу та політику.

Брошура «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів: добра практика в молодіжних центрах» має на меті доповнити наявні публікації та надати конкретні приклади успішної практики, застосованої в молодіжних центрах зі Знаком якості, що проілюструє, як центр може ефективно дотримуватися стандартів якості.

Вибір практик, наведених у брошурі, ґрунтується на оцінках експертної команди

Ради Європи на основі візитів до молодіжних центрів, де було виявлено конкретні сфери спеціального досвіду та сильні сторони. Добірку практичних заходів у брошурі також було складено завдяки інтерв'ю з працівниками та працівницями молодіжних центрів. Щира подяка всім центрам-учасникам за їхній цінний внесок.

УНІКАЛЬНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

УНІКАЛЬНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

Забезпечення сприятливого середовища для молоді

Фундація WannseeFORUM, Берлін, Німеччина

Завдяки своїй особливій історії та місцезнаходженню Фундація WannseeFORUM у Берліні пропонує унікальне середовище для громадянської та культурної освіти молоді. Центр було створено після Другої світової війни, щоб через мистецтво й культуру прищепити молодим німцям демократичні цінності. Історична вілла з двома сусідніми будівлями та великим садом біля невеликого озера (Полезе) досі запрошує молодих людей спробувати жити та працювати разом у межах освітнього процесу.

Молоді люди активно заповнюють простір живим спілкуванням і креативністю. У багатофункціональних приміщеннях центру можна проводити різноманітні заходи: навчальні курси, творчі майстер-класи та семінари. Завдяки широкій мережі партнерських організацій і шкіл центр охоплює дуже розмаїту цільову аудиторію. Заходи організують за принципом семінарів (Werkstatt-Prinzip), де учасники та учасниці працюють над спільною темою в невеликих мистецьких групах із застосуванням медіазасобів. Одночасно можна організувати п'ять – шість мистецьких семінарів, щоб молодь мала вибір діяльності.

Хоча центр – це далеко не притулок, частиною його педагогічної стратегії

є цінування використовуваних матеріалів і обладнання. Коли молодим людям дозволяють працювати з високоякісним обладнанням і технологіями (як-от фортеп'яно, папір і фарби професійної якості для мистецьких семінарів, однооб'єктивні дзеркальні камери, професійні програми для редагування відео), це не лише ознака довіри, а й знак уваги, що заслуговує на взаємність.

Надання унікальних засобів для творчої молодіжної роботи

Молодіжний центр Destelheide, Дворп, Бельгія

Молодіжний центр Destelheide – простір для мистецького самовираження молодих людей. Він має унікальну інфраструктуру для мистецької діяльності, зокрема приміщення для танців, образотворчого мистецтва, музики, а також фотолабаторії.

Молодіжний центр розташований усього за годину їзди від Брюсселя та пропонує необхідний простір і спокій для мистецької діяльності, які часто складно знайти в столиці Бельгії. Під час семінарів, а також упродовж перебування в центрі молоді люди можуть спілкуватися безпосередньо з професійними митцями/мисткинями, які працюють у штаті центру. Великий комплекс, збудований у 1960-х роках, оточений природою та надає безпечне й натхненне середовище для молодіжних організацій, шкіл і соціально-культурних НУО з Бельгії та інших країн.

Щоб засоби були більш доступні для молодих людей із меншими можливостями, деякі організації можуть використовувати простір молодіжного центру за зниженими цінами. Крім того, намагаючись залучити молодь із неблагополучних районів, переважно з околиць Брюсселя, до діяльності центру, деякі приміщення спеціально адаптували під урбаністичне мистецтво, як-от хіп-хоп. Центр також заохочує учасників та учасниць у Destelheide шукати культурні місця, які може запропонувати Брюссель.

Центр для заходів, пов'язаних з молоддю

*Лісабонський молодіжний центр,
Португалія*

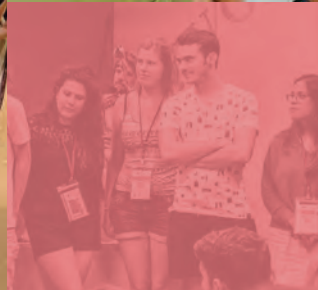
■ Робота в одному приміщенні з іншими молодіжними організаціями дозволяє Лісабонському молодіжному центру досягнути синергії та успішно співпрацювати над спільними проєктами для молоді. Персонал центру, працівники та працівниці Португальського інституту спорту та молоді (IPDJ) та НУО-резиденти й резидентки використовують цю просторову близькість, щоб регулярно обмінюватись ідеями та практикою роботи, обговорювати їхні програми та спільні пріоритети, додаючи цим цінності своїй роботі з молоддю та для неї.

Розмаїття суб'єктів, присутніх у закладі, приваблює молодих людей з різними інтересами й потребами, що часом веде до природної взаємодії між заходами присутніх організацій і молодіжних груп. Молодіжний центр також реалізує програму «Будинок асоціацій», що пропонує тимчасовий простір для організацій і неофіційних груп, які активно працюють з молоддю: від тих, хто адвокатує гендерну рівність, до театральних груп і асоціацій підтримки студентів. Зовнішні молодіжні групи також запрошують використовувати

приміщення центру для зустрічей і навчання, завдяки чому він є важливим осередком місцевих молодіжних організацій.

Лісабонський молодіжний центр має зв'язки на місцевому, національному та європейському рівнях. Як регіональний центр IPDJ він бере участь у національних програмах і є важливим ресурсним осередком для Національної молодіжної ради та Національної федерації молодіжних організацій. Участь центру в мережі «Знак якості Ради Європи» додає міжнародного спрямування його роботі з молодими людьми в Лісабоні та за його межами.

ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Розширення можливостей молоді як суб'єктів змін

Фундація WannseeFORUM, Берлін, Німеччина

■ Фундація WannseeFORUM різними способами заохочує активне громадянство й обізнаність з демократичними цінностями. Дві з його головних щорічних подій успішно збирають різноманітні групи молодих людей з усієї Німеччини для участі в Pentecost Academy та тематичних семінарах для представників/представниць учнівства.

Pentecost Academy пропонує молодим людям з усієї Німеччини можливість обговорити важливі для них теми, як-от фемінізм, ідентичність, перехід до альтернативних джерел енергії, розвиток сіл і міст, а також розвинути необхідні ставлення, знання й навички для того, щоб стати суб'єктами змін у своїх громадах. Протягом трьох днів учасники й учасниці обговорюють і представляють власні ідеї та семінари (на основі методів участі) і проходять підготовку з таких тем, як керування проектами, графічна фіксація та журналістика. Учасники та учасниці також беруть активну участь в ухваленні рішень щодо тем академії наступного року.

Тематичні семінари для учнівства допомагають вивчити й попрактикувати методи участі в шкільному середовищі. Під час

семінарів молоді люди через інтерактивні симуляції та рольові ігри здобувають знання й навички (наприклад, щодо планування проєктів, аргументування й обговорення на зустрічах), дізнаються про законодавство щодо шкіл і демократичного врядування. Уже на рівні початкової школи учні та учениці здобувають позитивний досвід демократії й участі, вони отримують ефективні інструменти для участі в шкільному житті та внеску в демократичну культуру.

Підтримка активного громадянства та діяльності, якою керує молодь

Молодіжний дім у Тімішоарі, Румунія

■ Молодіжним домом у Тімішоарі керує Молодіжний фонд пітуту Тіміш (FITT), який є головною організацією серед молодіжних НУО. Робота молодіжного дому цілком перебуває в руках молодих людей віком від 18 до 35 років, які ухвалюють усі рішення щодо бюджету, інфраструктури та програмних пріоритетів. Останніми роками фонд розширив розмаїття у своїй виборній раді та збільшив представництво молодих жінок і меншин, як-от ромської, ЛГБТІ та сільської молоді.

У Молодіжному домі в Тімішоарі FITT має на меті створити систему, у якій молоді люди зможуть висувати власні ідеї та знаходити підтримку для їх реалізації. Персонал центру застосовує свої знання про політику,

трудові ресурси, кошти, організаційні й педагогічні ноу-хау для підтримки НУО й інформаційних молодіжних груп, які працюють із молодими людьми з неблагополучних верств і районів, для прикладу, молодих людей із системи альтернативної опіки. Центр також організує власні проекти соціальної інтеграції, як-от фестивалі вуличного мистецтва, які спільно готують молоді люди, що живуть в умовах альтернативної опіки, та інша молодь Тімішоарі.

Ще одним основним напрямком діяльності молодіжного дому є залучення громади до процесів, якими керує молодь. Проект Com'ON Timișoara дає змогу неформальним групам молодих людей подавати заявки на фінансування, щоб реалізовувати невеликі проекти в місті, заохочуючи молодь брати активну участь у формуванні власного середовища. Проекти, які будуть фінансуватися, вибирають громадським онлайнним голосуванням. Для цього потрібно, щоб молоді люди публічно рекламували свій проект і сприяли формуванню додаткової цінності для всієї громади. Крім того, проект підвищує обізнаність про витрати з державного бюджету й розвиває в учасниках та учасницях упевненість у власних силах.

Розширення можливостей молодих людей через інформування та волонтерство

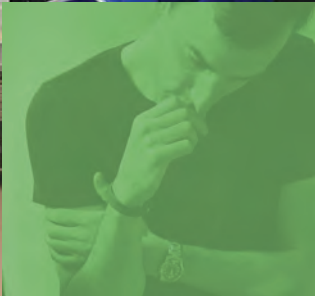
Екоцентр Радуловацького, Сремські Карловці, Сербія

■ Місія екоцентру Радуловацького – надати молодим людям безпечний простір, де вони зможуть обмінюватися поглядами про цінності та спільні проблеми й

де заохочуватимуть розмаїття та підтримуватимуть професійних молодіжних працівників і працівниць. Центр також працює як інформаційний осередок для молоді й надає їй спеціальні знання, наприклад, про те, як узяти участь у місцевій молодіжній політиці й допомогти її сформувати. У процесі перегляду місцевої молодіжної стратегії в Сремських Карловцях молодіжні працівники та працівниці сприяли участі місцевих молодіжних спільнот і стали посередниками / посередницями між молодими людьми та міською владою.

У центрі практики екоцентру стало волонтерство, оскільки це фонд. Ним керує НУО з 1960-х років – Vojvodina Environmental Movement (VME), що має давнє коріння й довгострокові зобов'язання щодо волонтерства. Тому молоді люди залучені в процеси ухвалення рішень, беруть участь у керуванні центром, розробці й успішній реалізації програм. Молодіжний клуб Skok (що в перекладі із сербської означає «стрибок») – у серці залучення молоді в екоцентрі. З роками молодіжний клуб запустив різноманітні проекти – від мистецьких і культурних заходів до ініціатив у галузі охорони здоров'я та екології. Кілька поколінь молодих людей залишаються глибоко відданими (на волонтерських засадах) роботі в центрі, дозволяючи йому рости й розширювати охоплення всієї спільноти.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

Документування педагогічних підходів

*Молодіжний центр Marienthal,
Люксембург*

■ Кожен молодіжний центр у Люксембурзі, яким керує Національна служба з питань молоді (SNJ), розробив педагогічну концепцію для свого конкретного тематичного спрямування. Така концепція ґрунтується на національній довідковій базі SNJ. Вона допомагає центрам установлювати спільні стратегічні цілі та працювати з поширеною термінологією, водночас поглиблюючи знання й компетенції у своїй галузі. Визначаючи теоретичні основи, методи й цілі роботи, ці концепції забезпечують спрямування для молодіжних працівників/працівниць і слугують основою для дослідження нових ідей.

У молодіжному центрі Marienthal педагогічну концепцію постійно адаптують до прогресу, незалежно від того, чи його ініціюють молодіжні працівники/працівниці, чи це відповідь на зміну вимог до політики в молодіжному секторі. Кожен новий проєкт, який розпочинає центр, викладають у концептуальному документі та зрештою вносять у педагогічну концепцію. Отже, концепція постійно еволюціонує, створюється спільно в межах процедури участі під керівництвом голови центру.

Загалом молодіжним працівникам і працівницям пропонують розмірковувати над їхньою роботою, щоб вони намагалися оновлювати свої заходи й шукати натхнення в

інших проєктах і структурах. Детальне документування мети та цілей проєкту пізніше забезпечує важливу основу для оцінювання практики й заходів. Завдяки документуванню новим співробітникам та співробітницям також простіше зрозуміти основоположні цінності й цілі роботи центру, це допомагає молодіжним працівникам і працівницям пояснити діяльність центру (для молоді) стороннім особам.

Партнерство з молодими людьми

*Молодіжний центр Euróg, Кілларні,
Ірландія*

■ Проєкти для молоді, які реалізовує молодіжний центр Euróg, відповідають потребам молодих людей у місцевій громаді та розробляються за їхньої участі. Місцеві молодіжні центри, створені організацією Kerry Diocesan Youth Service (KDSY) по всьому регіону Керрі, забезпечують платформу, де професійні молодіжні працівники та працівниці можуть взаємодіяти з молодими людьми, визначаючи їхні потреби. Програми та проєкти часто розробляють для того, щоб спрямувати роботу з молодими людьми в зоні ризику, які можуть мати численні та взаємопов'язані потреби. Для прикладу, молода людина, яка покинула школу, може мати проблеми з родиною, зловживанням алкоголем чи наркотиками, правопорушною поведінкою чи психічними розладами.

Тому молодіжний центр Euróg присвятив свою діяльність розробці ініціатив, які враховуватимуть життя молодих людей загалом, а не зосереджуватимуться лише

на одній проблемі. Незалежно від того, чи має молода людина проблеми із законом або вживає наркотики, принцип завжди полягає в тому, щоб підтримати її та спільно скласти план для її майбутнього. Молодіжні працівники та працівниці супроводжують молоду людину впродовж усього процесу, залучаючи її до заходів і допомагаючи їй в особливо складних моментах, адже кінцева мета завжди полягає в тому, щоб знайти шлях до найкращого майбутнього.

КООРДИНАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ МЕРЕЖЕВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА Й ОБМІНУ ЗНАННЯМИ

КООРДИНАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ МЕРЕЖЕВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА Й ОБМІНУ ЗНАННЯМИ

Посилення партнерства на європейському рівні

Молодіжний центр Villa Elba, Коккола, Фінляндія

■ За останні десятиліття молодіжний центр Villa Elba напрацював багатий досвід налагодження сталого міжнародного партнерства та сприяння успішним міжнародним проєктам. Центр твердо вірить у необхідність і переваги міжнародної співпраці та мережевого співробітництва. Повсякденна робота (з молоддю) у міжнародному вимірі допомогла зміцнити довіру та налагодити стабільну співпрацю на європейському й міжнародному рівні.

Початковою точкою для Villa Elba був вибір партнерських організацій зі схожими цінностями, цілями та професійною етикою молодіжної роботи, які також тісно пов'язані з принципами Ради Європи. Наявність спільного розуміння та підходів до міжнародного співробітництва сприяє реалізації проєктів. Переваги від довгострокового партнерства, заснованого на довірі, допомагають центру займатися найважливішими проєктами, які іноді ще й фінансово ризиковані, оскільки центр може покластися на підтримку цих партнерських організацій.

Молодіжний центр Villa Elba бере активну участь у мережі центрів зі Знаком якості Ради Європи, а також активно працює з Платформою європейських регіонів і Європейською

мережею молодіжних центрів (ENYC). Щоб гарантувати стабільність, спеціальний персонал центру координує співпрацю з цими мережами. Хоча робота з відомими й надійними партнерськими організаціями, безумовно, має багато переваг, Villa Elba також планує регулярно залучати нові організації, дозволяючи міжнародним мережам розростатися.

Здобування знань і обмін ними

Молодіжний центр Marienthal, Люксембург

■ У серці діяльності центру Marienthal такі цінності, як відкритість і співробітництво. Як ресурсний центр молодіжного сектора в Люксембурзі, він пропонує розмаїтій публіці простір для навчання, роздумів, обміну ідеями та згуртування колективу. Молодіжні організації та школи, а також експерти та експертки з питань освітньої політики беруть участь у заходах центру або використовують простір для своїх подій, навчальних курсів і конференцій. Завдяки широкій мережі вільнонайманих працівників і працівниць, які щодня працюють з молодими людьми, центр отримує статистичні дані й відгуки від своєї основної цільової групи.

Першим кроком у розробці кожного освітнього проєкту є з'ясування наявних ініціатив і дослідження потенційної взаємодії з іншими службами чи організаціями. Як лабораторія інновацій центр також

прагне розробляти й тестувати нову практику та заходи й ділитися успішними проектами з іншими. Центр регулярно публікує освітні матеріали, як-от посібники для тренерів/тренерок, і організовує додаткові навчальні курси для обміну своїми ноу-хау. Крім того, окремих молодіжних працівників і працівниць заохочують розвивати спеціальні знання в їхній практичній галузі та представляти їх на конференціях й інших відповідних зібраннях.

Адвокація якісної молодіжної роботи

Екоцентр Радуловацького, Сремські Карловці, Сербія

Екоцентр Радуловацького в Сремських Карловцях виступає за професійну молодіжну роботу через наявні національні мережі, особливо через Національну асоціацію молодіжних працівників (NAPOR). Відносини між центром і асоціацією взаємовигідні: у своїх зусиллях, спрямованих на сприяння високій якості молодіжної роботи, NAPOR використовує центр як приклад доброї практики дотримання власних стандартів і стандартів Ради Європи щодо молодіжної роботи. Для прикладу, NAPOR більшість освітніх заходів проводить у Сремських Карловцях. З іншого боку, завдяки членству в NAPOR центр має майданчик для адвокації професійної молодіжної роботи на національному рівні.

З часу заснування у 2009 році NAPOR, загальна організація для сербських організацій у сфері молодіжної роботи, брала участь у підтримці доброї практики молодіжної роботи на національному та міжнародному рівнях. Серед її основних досягнень – розробка професійних стандартів професійної молодіжної роботи та програма навчання для молодіжних лідерів і

лідерок, працівників і працівниць. Організація брала участь у підготовці Закону Сербії про молодь і продовжує відстоювати визнання молодіжної роботи в національному законодавстві та важливих законах про волонтерство. Як член керівної ради асоціації, екоцентр безпосередньо залучений до формування стандартів, політики та практики на національному рівні.

ЗБАГАЧЕННЯ МІСЦЕВИХ ГРОМАД

ЗБАГАЧЕННЯ МІСЦЕВИХ ГРОМАД

Обмін цінностями Ради Європи та їх поширення

Молодіжний центр Villa Elba, Коккола, Фінляндія

Основну увагу в міжнародних проєктах Villa Elba зосереджено на підтримці контактів і взаємодії між представниками й представницями місцевої та інших спільнот з метою зменшення упереджень і ксенофобії. Завдяки своїй постійній присутності в регіоні Центральна Пог'янмаа та широкий міжнародний мережі молодіжний центр може регулярно відправляти європейських волонтерів і волонтерок до своїх партнерських організацій у Кокколі. Мета цього не лише в об'єднанні молодих людей, а й у тому, щоб дозволити всій громаді отримувати користь від присутності волонтерської спільноти.

За підтримки Villa Elba та місцевих молодіжних працівників і працівниць волонтери та волонтерки заснували міжнародні молодіжні клуби в різних селах, створивши простір для спілкування між місцевою молоддю й волонтерською спільнотою, заохочення молодих людей розпочинати власні міжнародні проєкти. Деякі проєкти розробляють, щоб об'єднати місцеву громаду і волонтерів та волонтерок з Європи через спільні завдання. Волонтерська спільнота бере участь у проведених місцевих подій чи заходів у віддалених районах, як-от організовує футбольний турнір, дитячий табір, охороняє природу місцевої річки чи створює природну стежку для підтримки природної спадщини регіону.

Взаємодію також заохочують під час «перерви на чай», коли представники та представниці волонтерської спільноти з власної ініціативи запрошують місцеву громаду чи громаду села на дегустацію страв рідного регіону.

Для деякого з місцевої громади волонтери й волонтерки є першими в житті людьми з інших країн, яких вони побачили. Щоб охопити цією можливістю якомога більше людей, центр Villa Elba розробив концепцію «мовного душу», під час якого школи й дитячі садки можуть «позичити» волонтера та/або волонтерку, які зустрінуться з дітьми та молоддю й поговорять з ними своєю рідною мовою, давши їм унікальну можливість взаємодії з носієм та/або носійкою мови.

Залучення молодих людей до культурних заходів і роботи в громаді

Молодіжний центр у Брежице, Словенія

Як частина Інституту підприємництва, туризму та молоді, центр у Брежице бере активну участь у культурному житті муніципалітету й пропонує культурні заходи для молодих людей. Центр прагне створити можливості для участі молодих людей у театральних семінарах, показах документальних фільмів, а також джем-сейшнах і регулярних концертах вибраних ними музикантів. Під час масштабних заходів, як-от тижневий літній фестиваль, молоді люди залучені до діяльності на сцені та за лаштунками. Вони дізнаються про мікшування, звукову обробку чи керування проєктами та розвивають навички

анімації для дітей або виступають на сцені зі своїми гуртами.

Важливим інструментом взаємодії з громадою є «Живі інформаційні точки» – волонтерські групи молодих людей, які взаємодіють із громадськістю на вулицях, розмовляють про поточні події, муніципальні справи й поширюють повідомлення кампанії. Вони заздалегідь проходять навчання й зобов'язані звітувати в центр після взаємодії з громадськістю. «Живі інформаційні точки» також допомагають центру залишатися на зв'язку з громадою, щоб найкраще зрозуміти потреби молодих людей і гарантувати, що програми й заходи центру відповідають цим побажанням.

Простір для зустрічей людей різних поколінь

Молодіжний центр Euróg, Кілларні, Ірландія

■ Молодіжний центр Euróg регулярно запрошує розмаїті групи. Центр розташований у самому серці міста поруч із гарною інфраструктурою громадського транспорту, завдяки чому він доступний для людей будь-якого віку та всіх груп суспільства. Центр пропонує простір для молоді й молодіжних груп, а також здає приміщення в оренду комерційним компаніям. На території центру розташовані церква, школа Монтессорі та молодіжне кафе, яке відвідують і молодь, і старші громадяни. Інформальні зустрічі для людей певного віку сприяють спілкуванню різних поколінь, що зменшує потенційні упередження про «інших».

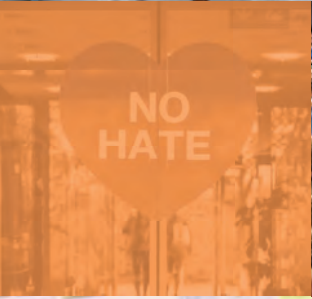
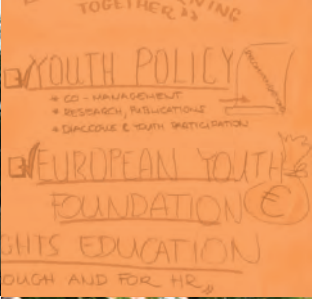
Центр підтримує заходи для людей з різних поколінь, що надихнуло молодь на ідею організувати семінари для літніх громадян і громадянок на тему технологій, як-от використання

смартфонів. Центр об'єднує різні потреби й заходи, які мають соціальну та рекреаційну користь для молоді. Цей досвід дозволяє молодим людям дізнатися, що їхні власні громади можуть запропонувати їм багато позитивного.

Важливою перевагою молодіжного центру в Кілларні є його відкритість широкій громадськості. Центр добре відомий у громаді завдяки запрошенню організованої молоді з асоціативних сфер життя, а також молоді, яка може походити із соціально незахищених верств, що об'єднує молодь з різних верств населення та запобігає стигматизації молодих людей у зоні ризику.

Центр також співпрацює з іншими зацікавленими сторонами, як-от лідерським колом громад, представниками та представницями органів влади й відомств, щоб гарантувати узгодженість наявних заходів втручання та програм для молодих людей, які потребують допомоги.

Окрім молодіжної роботи, що відбувається в молодіжному центрі в Кілларні, Euróg, де є професійні молодіжні працівники та працівниці, також має аутріч-програму роботи з громадою, яка передбачає зустрічі з молодими людьми зі свого середовища, часто в сільській місцевості, де менше можливостей для молоді.

СПРИЯННЯ РОЗРОБЦІ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

СПРИЯННЯ РОЗРОБЦІ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

Розвиток регіональної молодіжної роботи

Молодіжний центр Marttinen, Фінляндія

Молодіжний центр Marttinen присвятив свою роботу створенню найкращих можливостей для молодих людей у регіоні Пірканмаа та зосереджує зусилля на підвищенні важливості регіонального центру для реалізації молодіжних проєктів і розв'язання пов'язаних з молоддю питань. Основним елементом стратегії молодіжного центру є впровадження політичних аспектів у молодіжну роботу через нарощення спроможностей молодих фахівців і фахівчинь, представників і представниць органів влади і молодих людей на місцевому та регіональному рівнях, а також підтримка цього питання через участь в Асоціації фінських молодіжних центрів.

Молодіжний центр Marttinen ділиться своїми глибокими знаннями про законодавство з питань молоді й молодіжну роботу, яку проводять молодіжні працівники та працівниці й інші суб'єкти в регіоні, щоб допомогти їм аргументувати їхні потреби та обґрунтувати власні дії на основі законодавства з питань молоді та принципів неформальної освіти й молодіжної роботи. Він підтримує навчальні курси для молодих людей і молодіжних працівників та працівниць, уможливлючи їхню участь в ухваленні рішень, водночас пропонуючи їм навчальні курси для представників і представниць органів місцевої влади.

Основним суб'єктом обговорень питань молодіжної політики на національному

рівні є Асоціація центрів фінської молоді. Мережа збирає відгуки від центрів у різних регіонах Фінляндії, щоб надавати рекомендації з потреб молодих людей, викликів і нових молодіжних тенденцій представникам і представницям органів влади на центральному рівні. Асоціація організована в тематичних групах, як-от міжнародна молодіжна робота, педагогіка, стабільність і маркетинг. Молодіжний центр Marttinen бере активну участь у цій діяльності та працює з робочою групою з питань молодіжної політики.

Вплив на місцеву, регіональну та національну молодіжну політику

Молодіжний дім у Тімішоарі, Румунія

Молодіжний фонд повіту Тіміш (FITT), який керує Молодіжним домом у Тімішоарі, напрацював серйозний досвід у молодіжній сфері, розширивши свою активну роль у розробці молодіжної політики з місцевого до регіонального, а далі до національного рівня. У 2014 році центр розпочав співробітництво з муніципалітетом Тімішоари, створивши місцевий консультативний комітет зі справ молоді. Цей комітет, що складається з представників і представниць молодіжних НУО, неформальних груп молодих людей та представників і представниць муніципалітету, щомісяця зустрічається для обговорення поточних проблем і реалізації місцевої молодіжної стратегії.

Фонд FITT також сприяв розробці регіональної стратегії, співпрацюючи в цьому з регіональними органами влади. На основі багатьох консультацій із близько 1000 молодих учасників та учасниць з повіту Тіміш і пропозицій молодіжних НУО й установ FITT подав регіональним

органам влади проєкт стратегії. Після її ухвалення регіональною владою у 2018 році було розпочато перший конкурс проєктів, а в межах нової регіональної молодіжної стратегії створили молодіжну раду на рівні повіту. Молодіжний дім у Тімішоарі також налагодив сталу співпрацю з національними органами влади у сфері розробки нових законів, молодіжних тенденцій і викликів, стандартів якості для молодіжних центрів і розробки методики акредитації молодіжних центрів. Центр цінують зацікавлені сторони в молодіжному секторі завдяки його ролі експерта з питань молоді й адвокаційній діяльності. У 2018 році на Конференції ЄС з питань молоді обговорювали національний звіт щодо молоді, який, серед іншого, ґрунтувався на результатах залучення FITT до процесу структурованого діалогу, і використовували його як джерело нової ухвалені стратегії.

Центр експертизи та ноу-хау щодо молодіжних питань

Екоцентр Радуловацького, Сремські Карловці, Сербія

Прагнучи поділитися своїм досвідом і ноу-хау, екоцентр став важливим суб'єктом у розробці молодіжної політики. Накопичуючи знання в молодіжному секторі, він спирається на значну підтримку місцевої спільноти, власний статус освітнього центру та національні й міжнародні мережі. Його досвід оцінюють інші молодіжні організації, які використовують центр як бажаний простір для своєї освітньої діяльності, і посадові особи.

Місцевий молодіжний клуб, яким керує центр, відіграє важливу роль у розробці місцевої молодіжної політики. Центр – безпечне місце для молодих людей, де можна зібрати та сформулювати їхні потреби й мрії про майбутнє. Екоцентр діє як координаційний центр і посередник у забезпеченні того, щоб голоси молодих людей були почуті посадовими особами

на місцевому рівні. Він також відіграв важливу роль на національному рівні для розробки національної молодіжної стратегії та плану, проводячи численні молодіжні заходи й ділячись досвідом про такі теми, як волонтерство й екологічна освіта.

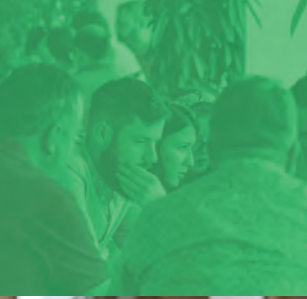
Залучення до співробітництва з органами місцевої влади

Молодіжний центр у Пловдиві, Болгарія

Молодіжний центр у Пловдиві було створено як муніципальне підприємство, керівництво ним здійснюється в тісній співпраці із заступником мера міста Пловдива, який відповідає за питання спорту, молоді та молодіжної політики в муніципалітеті. Керівництво центру регулярно зустрічається з політичними лідерами, щоб презентувати заплановані заходи, обговорювати результати та проблеми, а також вивчати можливі рішення.

Завдяки своїй структурі центр має сильну підтримку від органів місцевої влади, а також національних органів влади, що дає йому необхідну стабільність для зосередження насамперед на розробці програми й заходів для молоді. Центр було створено завдяки гранту Європейської економічної зони (ЄЕЗ) за координації Міністерства освіти і науки. Коли фінансований ЄЕЗ проєкт завершився, муніципалітет підписав угоду з міністерством, що гарантує існування центру впродовж наступних років.

У 2019 році, коли Пловдив було проголошено культурною столицею Європи, центр змінив свої відносини на національному рівні через співробітництво з Міністерством освіти і науки та Міністерством молоді та спорту. Він також розпочав співпрацю з відповідними міністерствами з метою розробки національного стандарту молодіжної роботи.

ПОШИРЕННЯ ЦІННОСТЕЙ РАДИ ЄВРОПИ

ПОШИРЕННЯ ЦІННОСТЕЙ РАДИ ЄВРОПИ

Розмаїття молодіжних груп

Молодіжний центр Destelheide, Дворп, Бельгія

Молодіжний центр Destelheide спеціально створив «Проекти Брюсселя», щоб охопити людей з різних верств, зокрема іммігрантів, біженців і молодь з неблагополучних районів. Центр розробив спеціальні мистецькі заходи та налагодив партнерство, щоб залучити різні молодіжні спільноти з околиць Брюсселя до Destelheide і заохотити взаємодію між молодіжними групами. Щоб гарантувати успіх, центр налагодив контакти з мистецькими центрами й організаціями, які працюють з молоддю з неблагополучних районів Брюсселя, і разом вони розробили заходи, адаптовані до потреб молодих людей з меншими можливостями. Запропоновані заходи розширюють можливості цих молодих людей, забезпечуючи їх креативними засобами, за допомогою яких вони можуть самовиражатися, що підвищує їхню самооцінку та впевненість у собі, а також сприяє розумінню інших, у такий спосіб даючи їм надію на краще майбутнє.

Мистецькі заходи проекту зазвичай здійснюють спільно з митцем та/або мисткинею, яких наймає молодіжний центр, і соціальним працівником та/або соціальною працівницею з партнерської організації. Під час таких заходів центр заохочує взаємодію між молодими людьми з «Проектів Брюсселя» й іншою молоддю, яка перебуває в центрі. Молоді люди відвідують виставки та

вистави й неофіційно взаємодіють під час перерв і вечорами.

Намагаючись змінити уявлення про неблагополучну молодь у місті, освітній колектив організовує презентації мистецьких робіт молодих людей у музеях чи громадських місцях Брюсселя, що дає їм можливість показати їхні роботи або виступи.

Переклад для покращення практики

Лісабонський молодіжний центр, Португалія

Серед пріоритетів у діяльності Лісабонський молодіжний центр визначає надання своїм користувачам/користувачкам і посадовим особам основних матеріалів португальською мовою. Центр регулярно публікував перекладені версії стандартів Ради Європи, щоб привернути увагу до цінностей Ради Європи та зробити їх більш доступними для широкого кола громадськості. Навчальні посібники з освіти з прав людини, участі молоді та боротьби з мовою ненависті, а також основні стандарти Ради Європи, що стосуються доступу молодих людей до прав, було перекладено й адаптовано до національного контексту.

У співпраці з основними партнерськими організаціями молодіжний центр публікує власні брошури, орієнтовані на різних суб'єктів, як-от молодь і рівність, інтеграція ромських громад, підтримка європейського діалогу та співробітництво в молодіжній сфері.

Публікації поширюються серед партнерів/партнерок Лісабонського молодіжного центру та сприяють підтримці цінностей Ради Європи й пріоритетів роботи центру в європейському контексті. Нещодавно центр створив документаційний осередок з пов'язаних з молоддю питань, який також збирає публікації про молодь з Португалії, держав-членів Ради Європи та країн за межами Європи. Завдяки онлайн-базі даних ці ресурси є загальнодоступними.

Включення молоді із сільської місцевості

Молодіжний центр Marttinen, Фінляндія

■ Молодіжний центр Marttinen розробив довгострокову стратегію для співробітництва з муніципалітетами регіону Пірканмаа щодо включення молодих людей із сільської місцевості. Стратегія молодіжних центрів містить положення про місцевих молодіжних працівників/працівниць як ресурс, що підтримує молодь на її шляху до автономії. Мета цієї ініціативи – розширити можливості молодих людей і дати їм змогу прийняти зважене, а тому найкраще можливе рішення під час переходу до дорослого життя.

У межах програми, яку фінансує держава, молоді люди із сільської місцевості можуть брати участь у «програмі наставництва» для розширення їхніх можливостей. Використовуючи спеціальні матеріали, надані центром, учасники та учасниці разом з молодіжними працівниками та працівницями заздалегідь розробляють програми наставництва, щоб гарантувати їхню відповідність потребам молоді. Перебуваючи в центрі, молоді люди беруть участь у семінарах на такі теми, як життєві навички, самоуправління чи мотивація; упродовж усього процесу їх підтримує

й супроводжує місцевий молодіжний працівник / місцева молодіжна працівниця. Нова модель проєктів соціальної інтеграції поєднує навчальні сеанси з міжнародними обмінами з метою посилення шансів молодих людей на доступ до ринку праці або успішне продовження здобування вищої освіти. Молодіжний центр пропонує підтримку до, під час і після днів наставництва, щоб гарантувати належну підготовку та стабільність у процесі.

Включення ромської молоді

Молодіжний центр у Пловдиві, Болгарія

■ Молодіжний центр у Пловдиві підтримує включення ромської молоді через своїх двох ромських медіаторів/ медіаторок та інтегрований підхід до спорту. Центр працює в густо заселених районах за межами Пловдиву – Столипіново, де проживають найбільші ромські меншини на Балканах. Медіатори – ромський учитель і колишній учасник із ромської молоді – організують заходи й молодіжну роботу, пропонують ромській молодіжній спільноті навчальні курси на тему прав людини, участі ромської молоді, недискримінації та запобігання агресивній поведінці. У своїй роботі центр зосереджується на позитивних аспектах ромської спільноти та її культури, представляючи літературу й музику відомих представників/ представниць ромської спільноти. Мета – показати ромській молоді позитивні рольові моделі з їхніх громад. Крім того, з метою збору нових відомостей центр проводить опитування щодо ромської молоді та здійснює молодіжні інформаційні програми, у межах яких молодіжні працівники та/або працівниці зустрічаються з ромською молоддю у власних спільнотах, мотивуючи їх брати участь у заходах центру та суспільства загалом.

Велика й сучасна інфраструктура молодіжного центру виявилась особливо гарним способом забезпечити успішну взаємодію між людьми з різним досвідом. Багато представників/представниць ромської спільноти мають недостатній рівень знань болгарської мови, однак на ігровому полі мовні перешкоди стають другорядними, роблячи всіх рівними. Центр також співпрацює з іншими асоціаціями, зокрема Team of Hope (Команда надії), сприяючи інклюзії через спорт. Організація використовує спорт як засіб інтеграції соціально незахищених людей, як-от молодих болгар/болгарок, що проживають в установах альтернативної опіки чи в ромських районах.

Залучення ромської громади

Міжнародний молодіжний центр у Старій Загорі, Болгарія

■ Молодіжний центр у Старій Загорі має на меті допомогти ромській молоді брати участь у житті суспільства, де етнічне й культурне розмаїття розглядають як цінність. Ромська молодь як частина етнічної меншини часто стикається з дискримінацією, труднощами в школі чи під час пошуку роботи. За допомогою двох ромських медіаторів центр залучає місцеву ромську спільноту та розширює можливості ромської молоді брати активну участь у покращенні її життєвих перспектив і її життя в суспільстві загалом.

У своїй діяльності центр обов'язково змішує вразливі та невразливі групи населення й забезпечує, щоб принаймні 30% молодих людей походили з неблагополучних районів. Центр також налагодив співробітництво з бюро працевлаштування, представники та представниці якого регулярно

присутні в центрі, підтримуючи схеми працевлаштування молодих людей з особливими акцентом на інтеграції ромської молоді.

Аутріч-діяльність центру ґрунтується на дослідженні ромської спільноти й визначає спеціальні потреби ромської молоді та культурні особливості громади. Ромські медіатори забезпечують взаємозв'язок між спільнотою та молодіжним центром, їхня роль полягає в подоланні потенційних перешкод до участі через діалог з особами та групами й налагодженні довірливих стосунків з молодими ромами й ромками та їхніми родинами. Інформаційні аутріч-заходи відбуваються кілька разів на тиждень.

ЕКОЛОГІЧНЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА СТАБІЛЬНІСТЬ

ЕКОЛОГІЧНЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА СТАБІЛЬНІСТЬ

Покращення енергоефективності

Європейсько-латиноамериканський центр молоді (CEULA), Мольїна, Іспанія

CEULA, яким керує Іспанський національний молодіжний інститут, дотримується енергоефективної стратегії у своєму великому комплексі будівель в Андалузії. З 2014 року він послуговується системою опалення з використанням біомаси, яка генерує енергію для нагрівання води й опалення за допомогою дерев'яних палет. Нова система дозволила центру вдвічі скоротити енерговитрати. У майбутньому встановлення сонячних панелей ще більше підвищить енергоефективність будівлі.

Ті, хто відвідують центр, перш ніж прийти туди, уже знають про енергоефективну стратегію й систему обробки відходів центру. Щойно буде встановлено сонячні панелі, центр інтегрує систему у свої заходи з освіти у сфері екології.

Застосування цілісного підходу до стабільності

Молодіжний центр Marttinen, Фінляндія

Стабільність глибоко вкорінена в місії молодіжного центру Marttinen. Усі працівники й працівниці поділяють прагнення центру та сприяють досягненню мети, яка полягає в тому, щоб зробити центр рольовою моделлю для сталої молодіжної роботи.

Кожна команда – від прийому, харчування, прибирання й обслуговування до молодіжної роботи й управління – розробляє власні цілі щодо стабільності, які включено в головний список для всього центру.

Ці цілі можуть передбачати навіть такі конкретні заходи, як заміна пляшкової води на зустрічах водою з-під крана. Кожні шість місяців команди оцінюють свою роботу та встановлюють нові цілі на майбутній період. Дилеми щодо сталості, як-от збільшення кількості авіарейсів унаслідок роботи з молоддю з інших країн, обговорюють у команді, щоб знайти рішення, які далі узгоджують з цілями центру щодо стабільності.

Усі працівники та працівниці пройшли підготовку щодо того, як у педагогічно правильний спосіб пояснити молодим людям екологічно грамотний вибір у центрі. Водночас, коли йдеться про передачу цінностей, що стосуються стабільності, центр сповнений рішучості не «проповідувати» екологічну поведінку, а радше жити за власними екологічними стандартами та стати рольовою моделлю для стабільного стилю життя.

Молодіжні центри, які отримали Знак якості

Країна	Молодіжні центри	Отримано знак якості
Бельгія	Молодіжний центр Destelheide www.destelheide.be	2016
Бельгія	Молодіжний центр De Hoge Rielen www.dehogerielen.be	2020
Болгарія	Молодіжний центр у Старій Загорі www.helpyouth-starazagora.com	2017
Болгарія	Молодіжний центр у Пловдиві www.youthcentre.plovdiv.bg	2018
Фінляндія	Молодіжний центр Villa Elba www.villaelba.fi	2014
Фінляндія	Молодіжний центр Marttinen www.marttinen.fi	2019
Німеччина	Фонд WannseeFORUM www.wannseeforum.de	2019
Ірландія	Молодіжний центр EurÓg у Кілларні www.kdys.ie	2017
Люксембург	Молодіжний центр Marienthal www.marienthal.snj.lu	2018
Португалія	Лісабонський молодіжний центр www.cjl.ipdj.pt	2015
Румунія	Молодіжний дім у Тімішоарі (FITT) www.fitt.ro	2016
Сербія	Екоцентр Радуловацького www.ekoloskicentar.org	2015
Словенія	Молодіжний центр у Брежице www.mc-brezice.si	2013
Іспанія	Європейсько-латиноамериканський молодіжний центр www.ceulaj.injuve.es	2016

Сприяння цінностям, молодіжній політиці та стандартам молодіжньої роботи Ради Європи в Європі

Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів дає можливість центрам зі структурованими відносинами з органами державної влади користуватися підходом Ради Європи до молодіжньої роботи та політики. Він пропонує молодіжним організаціям-резидентам систему, у межах якої можна у власному темпі розвивати якість своїх пропозицій для молодих людей і молодіжного сектора.

У цій брошурі наведено конкретні приклади успішної практики, упроваджені молодіжними центрами зі Знаком якості. Вони показують, як молодіжні центри можуть відповідати критеріям якості й ефективно працювати в молодіжному секторі.

Ініціатива «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів» є частиною міжурядової програми співробітництва молодіжного сектора Ради Європи.

МОЛОДЬ ЗА
ДЕМОКРАТІЮ
В УКРАЇНІ

Переклад і публікацію українською мовою здійснено в межах діяльності Проекту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні», що реалізується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2018 – 2022 рр.

<https://go.coe.int/Wmua9>

UKR

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 47 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованого на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції в державах-членах.

Council of Europe Publishing

<http://book.coe.int>

www.coe.int/youth

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE